Algemene Beschouwingen
Begroting Weert 2020

DUS

WEERT

Algemene Beschouwingen
7 november 2019

-OP HOOP VAN ZEGEN-

Begroting 2020 Gemeente Weert

INLEIDING

Geachte inwoners van Weert, leden van de gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, belangstellenden hier aanwezig in de raadzaal en de mensen die thuis kijken en luisteren via radio, livestream en TV. Hierbij de reactie van **DUS Weert** op de door burgemeester en wethouders aan de raad aangeboden meerjarenbegroting 2020.

Dames en heren. De ambities van het gemeentebestuur zijn hoog. Het geld is schaars. De risico's zijn groot. Het is daarom zeer de vraag of hetgeen in deze begroting staat de komende jaren allemaal uitvoerbaar is. Vandaar de titel -Op Hoop van Zegen-.

DE CIJFERS

- Eerst de cijfers want het is immers een begrotingsbehandeling. Het College is erin geslaagd een sluitend huishoudboekje te presenteren. Dit mede dankzij de inzet van incidentele gelden en op de valreep geholpen door het Rijk. De komende jaren krijgt Weert enkele miljoenen extra uit het gemeentefonds. Maar niet te vroeg gejuicht want er zijn nog genoeg risico's die zomaar een gat kunnen slaan in deze begroting.

EEN GREEP UIT DE RISICO'S

- **PM *(pro memorie*) plannen** waarvoor nog geen geld beschikbaar is.
- De **energietransitie** waarvoor nog geld moet worden gevonden in de reserves.
- Miljoenen euro's die de komende jaren nodig zijn voor de **klimaatadaptatie.**
- De taakstellende bezuiniging van 1 miljoen euro als gevolg van het project Weert **in Dynamiek** die nog moet worden gerealiseerd.
- Mogelijk extra financiële bijdragen aan de **Veiligheidsregio** vanwege de Europese verplichting om vrijwilligers bij de brandweer loon te betalen.
- De extra kosten als gevolg van de aanbesteding **inzameling restafval en GFT.**
- Het resultaat van de aanbesteding voor de restauratie van het **Museum.**
- De totale kosten van het opknappen van het **Stadspark** en omgeving.
- Decentralisaties van **jeugdzorg, WMO en participatiewet** die mogelijk extra geld gaan kosten.
- De komende herijking van het **gemeentefonds die** voordelig of nadelig kan zijn.
- De onstabiele **mondiale politieke, economische en monetaire situatie** die ook de komende jaren lokaal haar weerslag zal hebben.
- **Tot slot:** Uit de begroting blijkt dat Weert de komende jaren de **structurele uitgaven** niet volledig kan dekken met de **structurele inkomsten.**

STRATEGIE & PROGRAMMA'S

HOOFDLIJN BELEID EN PERSONEELSFORMATIE

- Het College kiest ervoor om het eerder vastgestelde beleid verder uit te voeren. Nieuw beleid middels de prioriteiten wordt beperkt. Daar kan **DUS Weert** zich in vinden.
- ***DUS Weert*** *is echter van mening dat de personeelsprioriteiten tot een bedrag van 383.500 euro vanuit de bestaande middelen dienen te worden gedekt. Prioriteiten 25-26-32 en 33.*

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

- Vermenging van de onderwereld met de bovenwereld is inmiddels meer dan een bedreiging. Er zijn steeds meer signalen van ondermijning. Wij steunen het College in haar strijd tegen criminele ondermijning.
- ***DUS Weert*** *vraagt ten aanzien van de openbare orde en veiligheid extra aandacht voor het waarborgen van een veilige woon- en leefomgeving en specifiek de veiligheid op straat.* ***DUS Weert*** *krijgt meer en meer signalen van mensen die zich niet meer veilig voelen op straat, openlijke straathandel in drugs waarnemen en personen aantreffen die ongewenst gedrag vertonen. Deze meldingen zijn helaas vaak anoniem omdat men angst heeft om een formele melding of aangifte te doen.*

SOCIAAL DOMEIN

- In de toekomst zullen steeds meer mensen een beroep doen op ondersteuning. Ook zullen er meer taken richting gemeenten komen zoals maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Tevens wordt in 2021 de integratie uitkering sociaal domein herijkt. Het is de vraag of de dan ter beschikking staande middelen voldoende zullen zijn om mensen die ondersteuning vragen, te verstrekken waar ze recht op hebben.
- ***DUS Weert*** *is van mening dat de daling van de reserve Sociaal Domein van circa 7 miljoen euro in 2020 naar circa 3 miljoen euro in 2023 tot staan moet worden gebracht. Deze reserve zullen we in de toekomst hard nodig hebben. We verzoeken het College daartoe de nodige maatregelen te nemen.*

COMMUNICATIE

- Overheidscommunicatie is een vak. Er zijn al heel wat boeken over geschreven. Communiceren vereist inlevingsvermogen en het vermogen om te luisteren naar wat anderen te zeggen hebben. Het **moment** waarop mensen met elkaar in gesprek gaan is daarbij essentieel.
- ***DUS Weert*** *is van mening dat met name in de voorbereidingsfase van besluiten en bij de uitvoering daarvan inwoners eerder betrokken moeten worden. Besluiten worden door de raad en het college genomen maar bij alles wat daaraan voorafgaat en erna komt dienen inwoners tijdig een stem te hebben en serieus te worden genomen.*
- ***DUS Weert*** *deelt de bezorgdheid van het College inzake de verruwing van het publieke debat. Wij zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid om hier paal en perk aan te stellen. Daarbij dient er ruimte te blijven voor verschillen van mening.*

PUBLICATIE GEMEENTELIJKE KENNISGEVINGEN (communicatie)

- Weert stopt met het publiceren van (officiële) Bekendmakingen via huis aan huisbladen. De kennisgevingen worden voortaan alleen nog digitaal gepubliceerd. Recentelijk heeft de Raad van State een uitspraak gedaan waaruit blijkt dat het plaatsen van Bekendmakingen in huis en huisbladen niet meer nodig is.

- Hoewel het gebruik van internet onder ouderen snel toeneemt blijkt uit cijfers van het CBS (2015) dat de helft van de 75-plussers nooit online is.
- ***DUS Weert*** *is van mening dat ook de mensen die geen gebruik maken van de digitale snelweg recht hebben op informatie van de lokale overheid.* ***DUS Weert*** *verzoekt het college om met de lokale omroep Weert FM afspraken te maken over het wekelijks publiceren van de Bekendmakingen op Weert FM TV.*

ENERGIETRANSITIE

- Energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Het zijn woorden die in deze begroting vaak terugkomen. Weinigen twijfelen nog aan de noodzaak van maatregelen om de aarde leefbaar te houden. Het is een mondiaal probleem dat zowel mondiaal als lokaal moet worden opgelost ('think global-act local'). De rijksoverheid werkt toe naar een CO_2 arme energievoorziening in 2050 die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is. Middels de opmaak van een Regionale Energie Strategie (RES) worden de regio's medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de landelijke doelstelling.
- *In het beleidskader duurzame ontwikkeling van 2014 staat als ambitie vermeld: Weert is in 2050* ***energieneutraal*** *(geen gebruik fossiele brandstoffen). In Weert Koerst op Verbinding is het tijdpad van deze ambitie versneld naar 2040 energieneutraal.* ***DUS Weert vraagt zich af waarom?***
- ***DUS Weert*** *staat achter de ambitie van het College om van de energietransitie een speerpunt te maken. Wij achten echter de huidige doelstelling, Weert in 2040 energieneutraal niet realistisch. Reeds nu is bekend dat alleen al de verzwaring van het elektriciteitsnet en de ontwikkeling van de opslagcapaciteit van energie binnen deze termijn problematisch wordt.*
- ***DUS Weert*** *is van mening dat de ambitie van de energietransitie gekoppeld kan worden aan de ambitie van het Rijk: minus 49% CO2 reductie in 2030 t.o.v. 1990/minus 95% CO_2 reductie in 2050 t.o.v. 1990. Weert is daarmee in 2050 CO_2 neutraal.*

KLIMAATADAPTATIE

- Stijging van de zeespiegel, extreme neerslag, langdurige droogte, hogere temperaturen, fijnstof. De gevolgen van de klimaatverandering nopen tot actie. Het Waterpanel Noord heeft laten becijferen dat op basis van de eerste uitkomsten van een 'stresstest' er voor de gemeente Weert een investeringsnoodzaak is van tussen de 24 en 40 miljoen euro.
- ***DUS Weert*** *wil voorafgaand aan de opmaak van het in de begroting genoemde Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie van het College duidelijkheid over de financiën en het tijdpad van de uitvoering.*

VOLKSHUISVESTING

- De landelijke overheid werkt toe naar een CO_2-arme energievoorziening in 2050. Dit heeft veel impact op de bouw van woningen en de woningvoorraad. De Omgevingswet wordt in 2021 ingevoerd. De druk op de woningmarkt in Oost-Brabant en Midden-Limburg is onverminderd hoog. De woningbehoefte wordt onder andere door vergrijzing en arbeidsmigratie diverser en complexer.
- Op het gebied van bouwen, wonen, stedelijke vernieuwing en de leefbaarheid in de stad en de kerkdorpen staat Weert de komende jaren voor grote opgaven.
- ***DUS Weert*** *vraagt specifiek aandacht voor gemeentelijke regie bij de realisatie van voldoende en betaalbare huurwoningen.*

BEDRIJVENTERREINEN

- Een compleet en duurzaam aanbod van bedrijventerreinen is van belang voor de economische ontwikkeling en werkgelegenheid. Naast regionale afstemming is ook de invulling van de bedrijventerreinen belangrijk.
- ***DUS Weert*** *acht een verdere 'verdozing' van bedrijventerreinen met bedrijven die veel ruimte vragen met in verhouding weinig werkgelegenheid niet gewenst.*
- ***DUS Weert*** *verzoekt het College om bij de vast te stellen visie bedrijventerreinen en bij het actualiseren van het bestemmingsplan bedrijventerreinen hiermee rekening te houden.*

STADSONTWIKKELING

- Met de verbouwing van het Muntcomplex, renovatie van het Museum en diverse ingrepen in de openbare ruimte geeft Weert een impuls aan de binnenstad. Het is echter de vraag of dit voldoende zal zijn om de binnenstad van Weert aantrekkelijk te houden. Leegstand is een structureel probleem in veel Nederlandse binnensteden. Zoals het was wordt het nooit meer in binnensteden. Om de leefbaarheid en levendigheid van de binnenstad in de toekomst in stand te houden is meer nodig dan in de begroting staat aangekondigd.
- ***DUS Weert*** *pleit voor de oprichting van een tijdelijke Taakgroep ('task force') Binnenstad met als doel om op korte termijn 'bouwstenen' aan te reiken voor de toekomstige ontwikkeling en functies van de binnenstad. Daarbij dient bij voorkeur een relatie te worden gelegd tussen gebiedsontwikkeling, gebiedsbeheer en mobiliteit.*

STADSLAB

- Al sedert 2008 wordt er gesproken over het Stadslab inmiddels Lab van Weert genoemd. De bedoeling is dat creatieve Weerter mensen meedenken over maatschappelijke, culturele, ruimtelijke en economische plannen en ontwikkelingen. De doelstelling voor 2020 om inzichtelijk te krijgen hoe het Lab van Weert ingezet kan worden bij diverse vraagstukken vinden wij te mager.
- ***DUS Weert*** *is van mening dat de genoemde inzichtelijkheid al in 2008 helder had moeten zijn. Inmiddels zijn er bijna twee jaar verstreken en is het de vraag of het Lab van Weert toegevoegde waarde heeft.* ***DUS Weert*** *wil graag in 2020, bij de evaluatie van de Routeplanner cultuur, een besluit over de toekomst van het Lab.*

SPOORVERBINDING HAMONT-WEERT

- Het College stelt voor om het lobbytraject voor deze spoorverbinding te continueren. **DUS Weert** vraagt zich af of dit zinvol is. Er bestaat nog steeds geen duidelijkheid over de provinciale shortlist van 31 infraprojecten die, vanwege een tekort aan geld, opnieuw tegen het licht zijn gehouden.
- Het Kennisinstituut Mobiliteitsvraagstukken pleit voor de inzet van bussen.
- In Weert koerst op Verbinding staat als streven een dienstregeling in 2020.
- ***DUS Weert*** *is van mening dat er op korte termijn duidelijkheid moet komen over de haalbaarheid van dit project. We stellen het College voor om het investeringsbedrag van 2 miljoen euro (structurele last circa 65.000 euro per jaar) dat in de begroting is opgenomen uiterlijk per 1 juli 2020 te laten vrijvallen als er op dat moment geen zicht is op realisatie.*

FIETSERS/FIETSPARKEREN

- Fietsmobiliteit wordt terecht als speerpunt genoemd in deze begroting. De fiets is hét vervoermiddel van de toekomst in de stedelijke gebieden in Nederland. Het is daarom redelijk om ook ten aanzien van fietsers te zorgen voor de nodige faciliteiten zoals goed geasfalteerde, brede en verlichte fietspaden. Beperkte wachttijden voor fietsers bij

verkeerslichten. Oplaadpunten voor elektrische fietsen en dies meer. Wij verwachten dat in het GVVP/mobiliteitsplan hierover het nodige zal worden gemeld.
- ***DUS WEERT*** *verzoekt het College om te bezien of bewaking van de fietsenstalling Hegstraat tijdens activiteiten en evenementen op zondag mogelijk is.*

TARIEVEN OZB
- In de begroting wordt voorgesteld om de OZB te verhogen met 5,9%. Dit is hoger dan de inflatiecorrectie van 2,4%. De hogere opbrengst wordt ingezet als structurele dekking voor de groenvoorziening. In het raadsvoorstel Actualisatie Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021 (GRP) staat een en ander beschreven.
- ***DUS Weert*** *is van mening dat een besluit over de structurele inzet van gelden voor de groenvoorziening beter kan worden genomen bij de besluitvorming over een nieuw GRP.*
- ***DUS Weert*** *stelt daarom voor om de verhoging van de OZB in 2020 te beperken 2,4%.*

TARIEVEN PARKEREN
- In de begroting wordt voorgesteld om de parkeertarieven te verhogen met 15,38% zijnde 20 eurocent (1,30/1,50) per uur en het dagtarief te verhogen van 5 euro naar 6 euro. Dit is beduidend meer dan de inflatiecorrectie van 2,4%. Als motief hiervoor wordt genoemd de tegenvallende uitkering uit het gemeentefonds. De verhoging moet structureel ongeveer 330.000 euro opbrengen.
- ***DUS Weert*** *stelt voor om in 2020 de verhoging van de parkeertarieven alleen te laten gelden voor 'on-street' parkeren, omdat inmiddels bekend is dat Weert in 2020 een bedrag van 500.000 euro meer ontvangt uit de Algemene Uitkering.*

PILOT BLAUWE ZONE
- Door de toegenomen bebouwing, de daarmee samenhangende activiteiten en de toename van het aantal verkeersbewegingen is de parkeerdruk (met name lang parkeren) in de omgeving van het ziekenhuis en de Roermondseweg toegenomen. Dit komt de leefbaarheid voor bewoners niet ten goede.
- ***DUS Weert*** *pleit ervoor om op korte termijn te starten met een pilot blauwe zone binnen het gebied Graafschap Hornelaan, Maaslandlaan, Limburglaan en Roermondseweg. Een en ander in overleg met de wijkraad Groenewoud.*

PRIORITEITEN
- Het College meldt in het persbericht bij de presentatie van de begroting dat de gemeente genoodzaakt is om keuzes te maken om te komen tot een meerjarig sluitende begroting.
- ***DUS Weert*** *van mening dat de in de begroting opgenomen prioriteiten, voor zover daarover al niet eerder door de raad is beslist, allemaal als aparte raadsvoorstellen aan de raad ter besluitvorming zouden moeten worden voorgelegd. Dit om de raad bij het maken van die keuzes optimaal te betrekken.*

STRUCTURELE LASTEN EN BATEN
- Uit de begroting blijkt dat de structurele lasten van de gemeente in 2020, 2021 en 2022 hoger zijn dat de structurele baten.
- ***DUS Weert*** *roept het College op om bij de presentatie van de Kadernota 2021 met een voorstel te komen teneinde de structurele lasten en baten over de jaren 2021 en 2022 in balans te brengen.*

TOT SLOT

In het programma -Weert koerst op Verbinding 2018-2022- staat de volgende tekst: 'Verbinding is de komende raadsperiode het belangrijkste overkoepelende thema. Verbinding tussen de gemeente en inwoners op alle thema's en verbinding tussen inwoners onderling'.

Van die 'verbinding' heeft **DUS Weert** het afgelopen jaar in deze vaak overvolle raadszaal, tijdens bijeenkomsten en op straat weinig gemerkt. Eerder het tegenovergestelde. Boze, gefrustreerde inwoners die zich niet serieus genomen voelen omdat communicatie en informatie vanuit de gemeente ernstig tekortschiet.

Inwoners, wijk- en dorpsraden, bedrijven en maatschappelijke organisaties, ze dienen serieus en tijdig betrokken te worden bij beleidsvoorbereiding en uitvoering. In een volwassen lokale democratie is de politiek er voor de inwoners en niet andersom. ***Betere overheidscommunicatie is daarom voor DUS Weert prioriteit nummer 1 in 2020.***

DUS Weert dankt iedereen die ons het afgelopen jaar heeft gesteund. Dank U wel voor het vertrouwen. Daarnaast dankt **DUS Weert** de griffie, de ambtenaren, de mensen van de facilitaire dienst die ons zo goed verzorgen, de beveiliging, de collega raadsleden en het College van B&W.

- OP HOOP VAN ZEGEN -

Samenvatting van voorstellen, verzoeken en wensen **DUS Weert** als reactie op de door het College van B&W aangeboden meerjarenbegroting 2020.

- Extra personeelsformatie dekken uit bestaande middelen (**AMENDEMENT**).
- Meer aandacht voor veiligheid op straat.
- Geen verdere daling van de reserve Sociaal Domein
- Inwoners eerder betrekken bij voorbereiding en uitvoering van plannen.
- Verruwing in het publieke debat tegengaan.
- Gemeentelijke Kennisgevingen wekelijks publiceren op Weert FM-TV (**MOTIE**).
- Ambitie inzake de energietransitie koppelen aan ambitie van het Rijk (**AMENDEMENT**).
- Duidelijkheid over kosten, dekking en tijdpad Klimaatadaptatie.
- Voldoende/betaalbare huurwoningen.
- Geen verdere 'verdozing' bedrijventerreinen.
- Oprichting Taakgroep Toekomst Binnenstad (**MOTIE**).
- Besluit over de toekomst van het Lab van Weert.
- Duidelijkheid realisatie spoorverbinding Hamont-Weert uiterlijk juli 2020 (**MOTIE** *wordt ingediend bij de 2e Tussenrapportage 2019*).
- Bewaking fietsenstalling Hegstaat uitbreiden bij activiteiten op zondag (**MOTIE**).
- OZB-verhoging beperken tot inflatiecorrectie 2,4% (**AMENDEMENT i.s.m. VVD**).
- Geen verhoging parkeertarieven parkeergarages (**AMENDEMENT**).
- Pilot Blauwe Zone Gr. Hornelaan, Maaslandlaan, Limburglaan, Roermondseweg (**MOTIE** *wordt ingediend in de raadsvergadering van 13 november a.s.*)
- Alle prioriteiten vetgedrukt (als raadsvoorstel naar de Raad) (**AMENDEMENT**).
- Voorstel structurele lasten en baten in balans (**MOTIE**).